

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

7. An ignorans homicidio esse annexam irregularitatem excusetur ab illius incursione? Ex quo oritur hæc alia difficilis quæstio. An qui scienter accessit ad consanguineam uxoris suæ, ignorans tamen ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

tiam tenendam esse puto, quia, ut bene observat Merolla loco citato in *disputatione theol. tom. 1. disp. 1. c. 2. n. 49. & n. 87.* Irregularitas ex homicidio, vel mutilatione, licet videatur esse ex delicto, includit tamen præcipue defectum lenitatis, ergo incurritur, licet occidens ignoret homicidio illam impositam esse; & hoc dubium est valde notandum, quia quotidianum, & à paucis discussum; & scio quod aliquando doctorum hominum torset ingenia. Vide etiam Guilielmum Mercetum de *Sacram. in 3. p. D. Thom. q. 66. art. 9. num. 6.*

4. Dicendum est igitur ad incurrendam excommunicationem non sufficere quoddam sciam opus esse prohibitum, sed ut sciam de pœna, idque prohiberi sub excommunicatione. Ita de cæteris pœnis, suspensione, interdicto, irregularitate, &c. quod est valde consolatorum, & verum est etiam si ignorantia, ut supra diximus, esset vincibilis, & ita præter Merollam docet Laurentius de Portel ubi supra n. 27. ubi ita ait. Ignorantia vincibilis sive facti, sive juris imponentis censuras, & alias pœnas spirituales, sive factum illud sit peccatum mortale, sive non, si tamen non fuerit ignorantia crassa & supina, excusat ab omnibus illis pœnis; & hæc conclusio est magnæ consolationis, etque intelligenda de quibuscumque pœnis, sive latis à jure communi Papæ, sive à particulari Diecepsanorum; crassa verò & supina ignorantia est illa quæ procedit ex culpa lata, quæ intervenit in adhibenda diligentia; culpa verò lata est, quando ignorans aut nullam, aut valde modicam adhibuit diligentiam ut sciret quæ nosse teneat, vel quæ ex malicia, vel ex nimia negligentia procedit. Vbi vides posse aliquem evadere prædictas omnes pœnas, etiam si operetur culpabiliter mortaliter cum ignorantia juris, vel facti dummodo ignorantia non sit crassa & supina, sive magna. Vnde etiam colliges non incurri irregularitatem homicidii ob solam culpam venialem. Sic Portel, & ego supra in *resolut. 2. 1.*

RESOL. VII.

An ignorans homicidio esse annexam irregularitatem, excusetur ab illius incurfione?
Ex quo oritur hæc alia difficilis questio. An qui scienter accessit ad consanguineam uxoris suæ, ignorans tamen privationem petendi debitum esse ab Ecclesia ob hoc peccatum impositam, illam non incurrat, & sic non eget dispensatione, ut à sua uxore petat debitum?
Ex p. 9. tract. 7. Misc. 2. Ref. 19.

§. 1. CAsus in dies accidit: & affirmativam sententiam probabilem esse, putat novissimè Cæstrus Palæus tom. 6. disp. 6. punct. 6. n. 3. ubi firmans, quod si probabiliter ignores, irregularitatem delicto esse annexam: tamen si scias ecclesiastica lege esse prohibitum, ab irregularitate excusetis, adversus hanc sententiam n. 2. sic arguit: [Si ad incurrendam irregularitatem necessarium foret cognoscere eam pœnam delicto annexam: ergo homicida ignorans hanc pœnam nulla irregularitate teneretur, sed liberè posset ad Ordines promoveri. Hoc autem falsum videtur: siquidem Iudex justè reum morti tradens irregularitatem contrahit, tamen si ignoret irregularitatem suo facto impositam esse, eò quod dedecet Christi esse Ministrum, qui alium vita privavit: sed hæc indecentia efficacius urget in eo, qui injustè, & iniquè alium occidit: ergo irregularis erit, tamen si ignoret suo delicto irregularitatem esse impositam. Tamen ipse postea ad hoc argumentum sic responderet num. 3. Neque item est inconveniens, quod Iudex, ignorans suo facto irre-

gularitatem annexam, eam contrahat; non tamen eam contrahat homicida ignorans irregularitatem suo delicto annexam: quia irregularitas Iudici, non in pœnam, sed ob decentiam posita est: at homicidæ, tum ob decentiam, tum in pœnam delicti irregularitas indicitur; quæ irregularitas gravior est, & difficilius dispensationis, ac proinde non est mitum, ut cognitionem legis eam indicentis exposcit. Ita Palæus, in quibus verbis, ut vides, apertè patet, ipsum docere, homicidam ignorantem suo facto irregularitatem annexam esse, illam non incurtere.

2. Sed habeo magnam difficultatem in hac doctrina: video enim esse contra communem sententiam Doctorum, & contra praxim: videtur enim sufficere, ut incuratur irregularitas; si sit annexa homicidio propter decentiam; & ideo non obstat, si sit etiam annexa in pœnam: non enim incurritur ex uno capite, sed etiam ex alio, ut ego alibi adnotavi.

3. Sed ex his oritur alia difficilis questio, quæ ex verbis Magistri Serra in p. 2. tom. 2. q. 76. art. 3. dub. 2. tibi proponam: sic itaque asserit: [Nonnulli asserunt, illum, qui scienter accessit ad consanguineam uxoris suæ, ignorans privationem petendi debitum esse ab Ecclesia ob hoc peccatum impositam, illam non incurtere, sicque non eget dispensatione, ut à sua uxore petat debitum. Nam talis privatio est pœna; ignorantia autem invincibilis pœnæ ab ea excusat. Sed hoc tutum non est, cum sit contra communem Ecclesiæ consuetudinem: solent enim fideles moneri à Confessariis; ne petant debitum, quando ad consanguineam uxoris intra secundum gradum accesserunt, lege ibi doctumam Ref. 244. & in tom. 7. tr. 1. ex Ref. 231. q. unic. art. 2. concl. 2. & alii, qui prædictam privationem petendi debitum appellant pœnam: nam nolunt eodem modo judicandum esse de illa, ac de aliis pœnis: aliis enim cum, juxta sententiam probabilem ipsius Magistri Soto quam prædicti Authores approbant, leges pœnales etiam apponentes pœnas, ad executionem non requirunt aliqua actio, non obligent ad pœnam ante Iudicis sententiam; fateri debet, etiam si quis, sciens pœnam privationis petendi debitum accedat ad consanguineam uxoris, non teneri se abstinere à petitione debiti ante Iudicis sententiam: quod quis dicat? Certe hæc privatio petendi debitum non alio modo dicitur pœna incestus, quam privatio contrahendi matrimonium dicitur pœna criminis homicidii, vel adulterii: sed, qui tale crimen commisit, quamvis invincibiliter ignoraret privationem contrahendi matrimonium, illam incurteret, ergo & qui committit prædictum peccatum incestus, privationem petendi debitum incurrit, etiam si invincibiliter ignoret illam. Vtrique enim privatio, non propriè pœna est, sed impedimentum quoddam, & inhabilitas, à qua non excusat illius ignorantia.] Hucusque Serra satis probabiliter.

4. Sed ego etiam probabiliter puto, quod si quis ex ignorantia facti vel juris, vel solius pœnæ, contrahat cum suo conjugis cognationem, aut affinitatem, non privatur petitione debiti. Et ita præter alios, me citato, hanc sententiam tenet amicissimus Pater Franciscus Lugo de *Principiis Theol. mor. c. 4. q. 3. n. 37.* cui adde novissimè, etiam me citato, Quintanadueñas in *Theol. moral. tom. 1. tr. 9. singul. 6. num. 3. & 4.* omnino videndum.

RESOL. VIII.

An irregularitas incuratur in aliquo casu à jure non expresso?

S 3

E2

Alibi in Ref. præterit. signanter in §. Sed dicet. Et pro particula scienter contenta in lin. 4. hujus §. in tom. 2. tr. 6. Ref. 244. & in tom. 7. tr. 1. ex Ref. 231. vide doct. §. vlt. & Ref. & §. annot. dicti §. & ex Ref. 282. §. etiam vlt. ex Ref. in. 4. ex Ref. 69. §. 2. & hic sup. in tr. 1. ex Ref. 61. §. Probatur per tot.